

Spinning

Houwe

Nieuwsbrief van de Stichting Waalres Erfgoed. Jaargang 19 nummer 1, februari 2019.

Website: www.waalreserfgoed.nl.

Redactie: Pia Wolters, Lay out: Ad van Lierop. Verschijnt vier maal per jaar.

Brabantia 100 jaar geleden opgericht

Johannes Martinus van Elderen was handelaar in koloniale waren. Zijn levensmiddelenwinkel, die hij had overgenomen van zijn vader, was gevestigd op de hoek van de Eindhovenseweg en de huidige Brabantiaaan.

Links het pand waar Van Elderen begon

4^e van links Johannes Martinus van Elderen

In Aalst bevond zich ook de blikwarenfabriek van de Gebroeders Van Esdonk. Dat bedrijf niet meer in staat zelfstandig te produceren. In 1919 kopen Johannes van Elderen en de zwager van Van Esdonk, A.W. van Roosmalen, dit bedrijf op. Van Elderen zag daar wel brood in, omdat er na de Eerste Wereldoorlog een grote vraag was naar blikwaren, zoals stofblikken, voorraadbussen, metalen drinktanks en stembussen.

Deze producten waren tijdens de oorlog niet beschikbaar geweest. Onder de naam blikwarenfabriek Brabantia, waarbij 15 personen werkten, ging men van start. In 1920 werd vanwege de uitbreiding van de productie met metaalwaren voor de conservenindustrie de naam gewijzigd in **Metaalwarenfabriek Brabantia**.

Door een faillissement van de Hanzebank kreeg Brabantia, dat volop in de groei was, een forse financiële tegenslag te verwerken. Met behulp van leningen van familie en vrienden werd deze bestreden en maakte het bedrijf toch een forse groei door.

In 1929 werd Brabantia, zoals zoveel bedrijven door de Beurskrach getroffen. Toen werkten er 120 personen. Belangrijke afnemers waren de N.V. Philips en de sigarenfabriek Willem II.

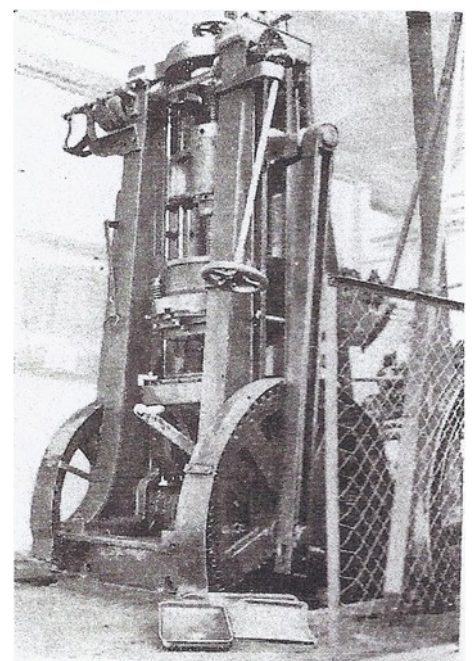
Ook Brabantia ontkwam niet aan de Beurskrach, maar verzette tijdig haar bakens en ging concurreren op huishoudelijke artikelen zoals broodtrommels en voorraadblikken. Later bleek dat een strategisch juiste zet te zijn geweest.

Door de Tweede Wereldoorlog kwam er een nieuwe tegenslag, maar doordat de Duitsers opdracht gaven tot de productie van broodtrommeltjes, konden ze hun personeel toch aan het werk houden. De Duitse fabrikanten hadden al hun capaciteiten nodig voor het produceren van oorlogsmateriaal.

Slingerpers met handkracht

In 1944 werd Brabant bevrijd en op dat moment heerste er een enorme materiaalschaarste. Van ingezamelde benzine- en melkbussen werden drinkbekers, stofblikken en dakbedekkingsplaten gemaakt. In 1946 werd een grote schaar en een honderdtons pers aangeschaft, waardoor efficiënter geproduceerd kon worden. Problemen vormden wel het gebrek aan goede plaat- en moffellakken.

100 tons metaalpers

Het fabriekscomplex aan de Brabantiaaan tot ± 2010

Na 1950 werd door de directie steeds meer aandacht besteed aan productiviteitsvergroting met daarbij een kwaliteitsverhoging. Tevens begon inzicht te bestaan in het belang van naams- en merkbekendheid.

De Nederlandse huisvrouw wilde beschikken over efficiënte huishoudelijke artikelen.

Brabantia speelde daar handig op in met de slogan : "Doordacht tot in details".

Door de ruime behoefte aan allerlei huishoudelijke gebruiksvoorwerpen groeide de productie, ging de export zich ontwikkelen en werden fabrieken opgericht en

uitgebreid in Aalst en in Valkenswaard. Het filiaal in Valkenswaard was aanvankelijk bedoeld als toeleveringsbedrijf en maakte stansgereedschappen en machines.

Het zegelmerk werd vervangen door een nieuw logo. Dit was een zwart huisje op een geel fond met daarin de woorden Brabantia Home Steel.

Brabantia profiteerde van de hoogconjunctuur begin jaren '60. Consumenten wilden meer geld uitgeven en ondergingen ook de invloed van de reclame op het koopgedrag (nu de marketing geheten).

Brabantia had naast de successen ook op te boksen tegen de concurrentie, namaak en hoge transportkosten. Problemen ontstonden in de levertijd en nadat de productie van onder andere de strijktafel in 1959 al naar Valkenswaard was verplaatst, werd in 1963/64 de productie van de broodtrommel verschoven naar Achel (België).

Verschuivingen in het assortiment deden zich voortdurend voor. De keukentafel "Populair" en de keukenstoel "220" verdwenen.

In 1965 verwierf Brabantia een twee-derde belang in een Drentse fabriek, die bedkruiken en bijverwarming produceerde, zaken waar men al sinds 1930 ervaring in had.

De omzetstijging in de jaren zestig was enorm. In 1965 bedroeg de stijging 25 %. In dat jaar werkten er 1000 personen in de vier fabrieken in Roden, Aalst, Valkenswaard en Achel.

In 1968 vond een sanering plaats van het gehele assortiment. Dit betrof zowel de artikelen als de materialen en de kleuren. De zachte kleuren uit de vijftiger jaren en de kleur ivoor, die in de jaren zestig overheerste, werden vervangen door heldere kleuren zoals blauw, oranje en groen. De keuken was leefbaarder geworden door de toepassing van licht en warmte. De witheid werd als afstotend ervaren en er kwamen felle hippe kleuren als geel, paars en oranje.

Ook het logo werd gewijzigd. In plaats van het zwarte huisje op een geel fond werd het huisje gestileerd in een moderne lijn, in combinatie met een nieuwe lettering van de naam Brabantia.

In 1972 overleed op 85-jarige leeftijd de heer J.M. van Elderen, oprichter van Van Elderen's Metaalwarenfabriek Brabantia N.V. Hij had er voor gezorgd, dat een eenvoudige blikwarenfabriek zich kon ontwikkelen tot een internationaal georiënteerde industrie van metalen huishoudelijke artikelen en stalen meubelen.

Sinds de oprichting in 1919 is het Nederlandse familiebedrijf uitgegroeid tot het Brabantia van vandaag: een succesvol internationaal bedrijf met 1.000 werknemers en vestigingen in niet minder dan 85 landen.

Het hoofdkantoor bevindt zich in Valkenswaard, maar de productie is geheel uit Nederland verdwenen.

Het merendeel van de productie komt uit Overpelt (België) terwijl er ook gefabriceerd wordt in Talsi (Letland) en Zhuhai (China).

WIJ ZIJN BRABANTIA

Onze doelstelling is het leven mooier te maken met prachtig ontworpen productconcepten die prettig zijn in het gebruik. Gemaakt met hart voor het product en aandacht voor de invloed ervan op mens en planeet.

We zijn een familiebedrijf gebouwd op familiewaarden.

Met veelbelovende concepten, die duurzaam worden gemaakt, zodat we een betere wereld kunnen achterlaten voor de volgende generatie.

Ter gelegenheid van dit bijzondere jubileum organiseert Het Waalres Museum, Wilibrorduslaan 4, een tentoonstelling over de Brabantia waar u alle facetten van hun producten kunt bekijken.

Deze tentoonstelling is te bezichtigen van **eind maart tot eind juni 2019.**

100 jaar Harmonie Juliana.

Toen meester Broos in de zomer van 1919 het plan opvatte om een harmonie op te richten was dit niet de eerste keer in Waalre. In 1881 is de firma JW Swane en Zn. de eerste, die een muziekkorps opricht, onder de naam L' Union Musicale. Van Dijk linnenfabriek kan dan niet achterblijven en richt in 1893 de fanfare Nos Jungit Ars op. Als gevolg van de sigarenmakers-staking in 1912 stopt L' Union Musicale en als gevolg van de eerste wereldoorlog stopt ook Nos Jungit Ars. Het Sint Martinusgilde richt in 1914 opnieuw een muziekvereniging op, maar ook dit korps is geen lang leven beschoren en stopt al voor het einde van de eerste wereldoorlog.

1920 Eerste foto van Harmonie Juliana

Harmonie Juliana start in oktober 1919 met 28 leden. De eerste dirigent is de heer H.P. Madlener uit Eindhoven.

Hij wordt in 1929 opgevolgd door Frans van Abeelen uit Valkenswaard, die tot zijn overlijden in 1963 de dirigent blijft. Onder zijn deskundige leiding bereikt Juliana de hoogste afdeling, de Vaandelafdeling.

In 1957 krijgt Juliana haar eerste uniform en wordt tevens een tamboerkorps met bazuinblazers opgericht. In de honderd jaar dat Juliana bestaat zijn er slechts zeven dirigenten geweest. Na Abeelen kwam Pierre Bakker die tot 1996 de vaste dirigent zou blijven. Hierna achter-eenvolgens Alphons van Stenis, Rob Moers, Marc Dufour en als laatste Henk Houben.

Tot 2008 ging harmonie Juliana ongeveer elke vier jaar op concours. In de Vaandelafdeling werd slechts een maal een tweede prijs behaald en verder steeds een eerste prijs en in 1961 zelfs een eerste prijs met lof der jury.

Na 2008 daalde vooral onder de jeugd de belangstelling om op concours te gaan. Ze repeteren liever gezellige afwisselende muziek, dan maanden bezig te zijn met verplicht concourswerk. Het tamboerkorps blijft echter wel steeds op concours gaan en behaalt tot op heden steeds een eerste prijs in de hoogste afdeling.

Behalve de gebruikelijke optredens zoals o.a. het begeleiden van de processie naar Meerveldhoven in de jaren vijftig en zestig, Palmpasen, de carnavalsoptocht, het begeleiden van de gildes naar de kerk, de intocht van de Sint, de opening van de

Harmonie Juliana in 1922

Harmonie Juliana in 1931 – 12,5 jarig bestaan

kermis en serenades bij feestelijkheden, geeft de vereniging ook elk jaar concerten voor de inwoners van Waalre.

Vooral de Promsconcerten in sporthal Hoeveland en de concerten met Louis van Dijk, Gerard van Maasakkers, Lee Towers en Ernst-Daniël Smid waren hoogtepunten.

Wat voor de muzikanten en de tamboers ook steeds een plezier was om te doen, waren de carnavals-concerten in de Boerenbond. Heel bijzonder was ook het optreden samen met harmonie de Volharding uit Aalst, bij het bloemendefilé op Koninginnedag 1980, bij paleis Soestdijk.

Harmonie Juliana maakte ook verschillende buitenlandse reizen. De eerste was in 1958, naar Nagold in Duitsland. Later volgden Wadgassen in Duitsland, Clervaux in Luxemburg, Durbuy en Sankt Vith in België.

De slagwerkgroep had in 2000 twee buitenlandse optredens. Het eerste optreden was op de Expo 2000 in Hannover, het andere op oudejaarsavond, een optreden in Centre Pompidou in het hartje van Parijs.

Een van de grootste feesten die de harmonie ooit organiseerde was ter gelegenheid van het 40 jarig bestaan in 1959. In en rond het Blokven speelde het zich af en vele duizenden hebben er van genoten. Natuurlijk zijn ook het 50-jarig, het 75-jarig en het 90-jarig bestaan uitgebreid gevierd, maar het succes van 1959 is nooit meer geëvenaard. Ze zullen het bij het 100-jarig bestaan van de vereniging opnieuw proberen.

Harmonie Juliana in 2018

Er wordt een boek uitgegeven dat 100 jaar harmonie Juliana in beeld laat zien.
De start van het jubileumjaar is op 12 en 13 april.
De Kempische Passion wordt dan opgevoerd en het belooft een geweldig spektakel te worden.

Vlnr Hans Faasen, Lambert Jansen, Janus Hermans en Henri Karsmakers

Op naar het feest van het 100-jarig bestaan.
Hans Faasen.

**Waalres Erfgoed is gevestigd in Het Huis van
Waalre, Koningin Julianalaan 19, te Waalre.**

U kunt ons daar bezoeken op maandag van 9.00 – 12.00 uur en van 14.00 – 17.00 uur, op woensdag van 9.00 – 12.00 uur en van 14.00 – 17.00 uur en op donderdag van 14.00 – 17.00 uur.

Verder kunt u altijd een afspraak maken met één van onze medewerkers via onze website
www.waalreserfgoed.nl.

Ons banknummer is IBAN NL96RABO
0155799339 tnv penningmeester Waalres Erfgoed

Oproep aan diegenen die de bijdrage voor Waalres Erfgoed nog niet betaald hebben.

***Wij verzoeken u uw bijdrage van minimaal € 12,50 te willen overmaken op rekening
IBAN nr. NL96RABO0155799339 van de stichting Waalres Erfgoed.***

Wij danken u allen voor uw steun van onze stichting voor het jaar 2018.

Bestuurswisseling

Jan Middelink aan het werk op de zolder van het Klooster

Per 1 januari heeft onze secretaris Jan Middelink zijn functie opgegeven als bestuurslid. Hij blijft wel actief als medewerker van de Documentengroep.

Gelukkig heeft Ruud Wiegerinck zich beschikbaar gesteld en zijn werkzaamheden overgenomen in het bestuur. Daar zijn wij heel blij mee en we hopen dat Ruud nog vele jaren voor onze stichting actief zal blijven. Behalve als bestuurslid is hij ook lid van de werkgroep Middenstand/Bedrijvigheid.

